

دستورالعمل‌های پیشنهادی بهداشتی در شیردوشی

رابطه ورم پستان، بار میکروبی و کیفیت شیر:

منبع اولیه بار میکروبی شیر ورم پستان می باشد. ورم پستان عمدتاً توسط باکتری‌ها و عوامل عفونی بوجود می‌آید. دومین منبع بار میکروبی شیر، آلودگی‌های مربوط به دستگاه شیردوش، پلت کولر، دستگاه شیر سردکن و بیدون‌ها می باشد.

ورم پستان و عواقب آن	
افزایش هزینه‌های دارو و درمان	تغییر اسیدیته شیر
کاهش شدید حجم شیر تولیدی	کاهش ماندگاری شیر
کاهش کیفیت و اجزای مفید شیر	احتمال آلودگی شیر به آنتی بیوتیک
افزایش سلول‌های سوماتیک و افزایش بار میکروبی شیر	کاهش کیفیت محصولات لبنی مثل شیر و پنیر

مدیریت دوشش و سالن شیر دوشی:

۱- ابتدا سرپستانک‌ها را با آب تمیز شسته و سپس با دستمال یکبار مصرف یا حوله ضدعفونی شده خشک نمایید.

۲- سپس شیر داخل سرپستانک‌ها تخلیه یا پستان رگ زنی شود. شیر داخل سرپستانک دارای بار میکروبی بالایی است و تخلیه آن به کاهش بار میکروبی شیر کمک شایان توجهی می‌کند.

۳- اگر اعمال بند ۱ و ۲ انجام شوند، مدت زمان این امور برای تولید و ترشح هورمون آکسی توسین کفایت می‌کند. این هورمون سبب خروج سریع تر و راحت تر شیر از پستان می‌شود.

۴- در مرحله بعد لاینرها را به پستان متصل نمایید. دقت کنید که لاینرها قبلاً ضدعفونی شده و آلودگی خارجی مثل مدفوع نداشته باشند.

۵- طول مدت شیردوشی ۳ تا ۵ دقیقه خواهد بود. اتصال خرچنگی به سرپستانک‌ها بیشتر از این مدت، احتمال بروز ورم پستان را افزایش می‌دهد. بنابراین به محض اتمام شیردوشی خرچنگی را از پستان جدا نمایید. در نهایت خرچنگی را داخل ظرف ضدعفونی قرار داده و سپس بر روی فنجانک‌ها بگذارید.

۶- پس از اتمام شیردوشی، سرپستانک‌ها را با ترکیبات یده گلیسیرین دار ضد عفونی نمایید. برای این کار بهتر است از تیت کاپ استفاده شود.

پولساتور قلب دستگاه شیردوشی است که تولید نبض می‌کند. سعی کنید آن را به طور مرتب بازدید و سرویس نمایید. لاینر از جنس پلاستیک نرم و انعطاف پذیر است و عمر محدودی دارد. بنابراین بایستی نسبت به تعویض لاینرها به موقع اقدام شود. در غیر این صورت سفت و انعطاف خود را از دست می‌دهد و به پستان آسیب وارد نموده و سبب ورم پستان می‌شود.

دستورالعمل پیشنهادی شستشو و ضدعفونی کامل دستگاه شیردوشی:

- الف) آبکشی دستگاه شیر دوشی با آب معمولی به مدت ۱۰-۵ دقیقه (در هر وعده شیردوشی)
- ب) شستشو با سود پرک ۲/۵ درصد و آب ۷۰-۶۰ درجه سانتیگراد به مدت ۱۵-۱۰ دقیقه (هر وعده یا حداقل روزی یکبار). در صورت استفاده از سایر ترکیبات قلیایی طبق توصیه شرکت مربوطه استفاده شود. کاربرد سود و یا سایر ترکیبات قلیایی سبب حذف چربی از سطوح مختلف و دستگاه شیردوشی می شود.
- ج) آبکشی مجدد با آب ولرم به مدت ۵ دقیقه (هر وعده)
- د) شستشو با آب ۷۰-۶۰ درجه سانتیگراد با محلول اسیدی. استفاده از اسید سبب حذف رسوبات باقی مانده بر روی جداره لوله‌ها و ضدعفونی دستگاه شیردوشی می شود (بسته به سختی آب منطقه بین ۲-۳ بار در هفته).
- ه) مرحله آخر آبکشی با آب ۴۰ درجه سانتیگراد

بهتر است پروتکل فوق به طور کامل اجرا شود. در غیر این صورت پروتکل فوق، هفته‌ای حداقل یک یا دو مرتبه انجام گردد. در سایر وعده‌های شیردوشی به ترتیب زیر عمل شود:

- الف) آبکشی دستگاه شیردوشی با آب ۴۰ درجه به مدت ۵ دقیقه
- ب) شستشو دستگاه شیر دوشی با آب ولرم (۴۰ درجه) و محلول جرمی ساید پی به مدت ۱۰-۵ دقیقه
- ج) آبکشی دستگاه شیردوشی به مدت ۵ دقیقه

سایر مواردی که برای پیشگیری از ورم پستان و کاهش بار میکروبی شیر بایستی مدنظر قرار گیرند، عبارتند از؛

- الف) تلاش نمایید از جیره متعادل برای گاوها استفاده نمایید.
- ب) استفاده از مواد خوراکی کپک زده مثل سیلاژ کپک دار و نامرغوب، نان کپک زده، غلات نامرغوب، یونجه و تخم پنبه کپک زده سبب می شود تا سموم زیادی وارد بدن شوند. در این شرایط سیستم ایمنی گاو سرکوب و حیوان به ورم پستان مبتلا گردد. در صورت استفاده اجتناب ناپذیر از این مواد، حتما از توکسین بایندر در جیره استفاده نمایید.
- ج) بهتر است ورود گاوها به سالن شیردوشی به ترتیب زیر باشد:
- ۱- گاوهای تازه زا، ۲- گاوهای پر تولید، ۳- گاوهای کم تولید و متوسط تولید، ۴- گاوهای مبتلا به ورم پستان و تازه خریداری شده
- د) پس از اتمام شیردوشی و خروج گاوها، سالن شیردوشی را کاملا شستشو نمایید. جهت صرفه جویی در مصرف آب و نظافت کامل، بهتر است از پمپ های ویژه کارواش و لانسر مربوطه استفاده شود.
- ه) به هنگام درگیری دام با ورم پستان علاوه بر مشاوره با دامپزشک نسبت به دوشش مکرر گاو اقدام نمایید. این کار سبب می شود تا فشار داخل پستان کاهش یابد و میکروبها سریع تر از پستان خارج شوند.
- و) سعی کنید گاوها پس از خروج از سالن شیردوشی روی بستر ن خوابند و حتما مشغول خوراک خوردن باشند. این مدت به منفذ سرپستانک‌های گاو اجازه می دهد تا کاملا مسدود شده و میکروبها وارد آن نشوند.